

ЗВІТ
про діяльність депутатської групи ВРУ
з міжпарламентських зв'язків з Республікою Коста-Рика
у 2024 році

До складу депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Республікою Коста-Рика (далі також група дружби або депутатська група) входять 6 представників фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ» та 1 представник фракції політичної партії «ЄВРОПЕЙСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ». Загальна чисельність групи дружби - 7 осіб. Група утворена 11.11.2023 року.

На організаційному засіданні співголовами групи одностайно обрано народних депутатів України Неклюдова В.М. та Бакумова О.С., членів фракції ПОЛІТИЧНОЇ ПАРТІЇ «СЛУГА НАРОДУ».

Головними цілями та завданнями депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Республікою Коста-Рика є:

- участь в організації і координації двостороннього міжпарламентського співробітництва;
- аналіз розвитку міжпарламентських відносин, підготовка пропозицій щодо їхнього подальшого поліпшення в інтересах парламентів, що здійснюють таке співробітництво;
- сприяння підготовці, реалізації та синхронізації процедур надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів, контактам та обміну інформацією з питань поточної законодавчої діяльності парламентів;
- сприяння співробітництву парламентських комітетів, комісій;
- співпраця з відповідними дипломатичними представництвами в Україні та за кордоном;
- утворення, при необхідності, міжпарламентських об'єднань, двосторонніх експертних груп з метою розробки проєктів законодавчих актів; а також обговорення завдань і питань, що представляють спільні інтереси.

З моменту створення проведено 2 засідання депутатської групи, одне з яких установче.

Також, на засіданнях були обговорені питання:

- ознайомлення з країною: територією, кордонами, кліматом, етнічним складом населення, державним устроєм, органами влади, економікою, та інше;
- розвиток міжпарламентського співробітництва;
- розробка та реалізація спільних українсько-костариканських проєктів;
- залучення додаткової допомоги та сприяння з боку Республіки Коста-Рика всебічній підтримці України;

- життя українців у Республіці Коста-Рика;
- інше.

Детальніше про країну:

Офіційна назва: Коста-Рика — держава в Центральній Америці, що межує на півночі з Нікарагуа, на півдні з Панамою, на сході — омивається Карибським морем, на заході — Тихим океаном.

Столиця і найбільше місто: Сан-Хосе.

Офіційна мова: іспанська, нею говорить переважна більшість мешканців; як регіональні визнані брібрі та лимонська креольська. Аборигенні народи говорять п'ятьма мовами, що належать до мовної сім'ї чибча: брібрі, кабекар, гуаймі, малеку, бокота. На північному сході країни в провінції Лимон говорять на місцевому варіанті англійської. Німецькі емігранти говорять на німецько-платському діалекті німецької мови.

Загальна площа: 51 100 км².

Населення: чисельність 4,516 млн осіб (оцінка 2010 р.). Густота населення — близько 85 осіб на квадратний кілометр.

Етнічний склад:

Коста-Рика — єдина з країн Центральної Америки, у якій головну масу населення складають нащадки іспанських іммігрантів (понад 80 %) — креоли. Частка метисів складає близько 10 %, негрів і мулатів — приблизно 7 %, індіанців — 1 %. Також тут мешкає небагато натуралізованих китайців, німців, італійців, американців. У країні проживає постійно близько 30 тис. іноземців, головним чином нікарагуанців і афроамериканців з Вест-Індії. Етнічний склад — 96 % білих (включаючи метисів), 2 % чорношкірих, 1 % індіанців, 1 % китайців.

Валюта: костариканський колон.

Часовий пояс: UTC-6.

Географія: Коста-Рика займає всю довжину центральноамериканського перешийка. Зі сходу омивається водами Карибського моря, а із заходу водами Тихого океану.

Обидва узбережжя, атлантичне і тихоокеанське загалом низовинні. У центрі та на півдні Коста-Рики здіймаються високі, порізані гори вулканічного походження. Між головними гірськими хребтами в центрі країни лежить велике плато, де проживає більшість населення.

Коста-Рика має вологий субекваторіальний клімат з температурою, яка майже не змінюється протягом року. Середня температура січня — +23 °С, липня — +25 °С, на вершинах гір — +20 °С.

До сьогодні єдиним зв'язком з багатьма районами країни є річки, котрі стікають зі східних схилів гір і несуть свої води в Карибське море.

Головними природними ресурсами Коста-Рики є родючі землі Месети Сентраль і тропічні ліси.

Флора країни дуже різноманітна. Ліси Тихоокеанського узбережжя є вологими. Вони скидають листя в суху пору року. На Месеті Сентраль більшість лісів вирубані. Східна сторона одержує більше опадів, ніж західна, але для обох узбережжь характерні мангрові болота та білі піщані пляжі. У

Коста-Риці росте понад 1000 видів орхідей. Сільськогосподарські землі займають більш, ніж половину території країни.

Фауна країни дуже різноманітна. Приблизно третину країни покривають вологі ліси, де водяться пуми, ягуари, олені, мавпи — всього близько 725 видів різних тварин.

У Коста-Риці більш ніж 70 природних територій перебувають під охороною.

Адміністративний поділ: Коста-Рика ділиться на 7 провінцій:

1. Алахуела
2. Картаго
3. Гуанакасте
4. Ередія
5. Лимон
6. Пунтаренас
7. Сан-Хосе

Провінції розділені на кантони. Кантонів 81, вони управляються мерами. Мер кожного кантону обирається раз на 4 роки його жителями.

Форма правління: унітарна президентська конституційна республіка.

Президент: Родріго Чавес Роблес.

Економіка: економіка залежить від експорту бананів, кави й інших сільськогосподарських продуктів. Експортує каву, банани, текстиль, цукор. Вирубка лісу привела до зменшення експорту деревини. Партнери: США (75 % експорту), Німеччина, Гватемала, Нідерланди, Велика Британія, Японія. Імпортує бензин, продукцію машинобудування, хімікати, добрива, продовольство. Партнери; США (35 % імпорту), Японія, Гватемала, Німеччина. Розвинуті галузі промисловості Коста-Рики — харчова, текстильна і швейна промисловість, а також виробництво будівельних матеріалів, добрив.

Гірнича промисловість:

Важливого значення набуває видобуток корисних копалин, особливо бокситів.

Сільське господарство:

Сільське господарство складає 19 % ВВП і 70 % експорту, основні експортні культури — кава, банани, цукор, інші культури включаючи кукурудзу, рис, картоплю, країна цілком забезпечує себе продовольством, за винятком зерна.

Сільське господарство орієнтується на виробництво експортної продукції. Протягом 100 років експортною культурою була кава: Коста-Рика першою із центральноамериканських країн почала вирощувати першокласні сорти кави, яка росте на схилах гір. Їх якість є набагато вищою, ніж у сортів, які вирощуються на рівнинах (наприклад, у Бразилії). До 95 % кавових зернят поступає на експорт, насамперед у США та Німеччину. Другою найважливішою експортною культурою є банани. Крім цього, в країні вирощують какао-боби, цукрову тростину, тютюн, цитрусові, бавовник. Для власного споживання вирощують кукурудзу і рис. Останнім часом швидко росте виробництво нетрадиційних експортних товарів — морепродуктів,

горіхів, квітів, фруктів і овочів. На тваринництво припадає лише 15 % сільськогосподарського виробництва Коста-Рики. Більшість працездатних костариканців зайнята в сільському господарстві.

Промисловість:

Обробна промисловість представлена малими та середніми підприємствами, тісно пов'язаними зі сільським господарством та зовнішньою торгівлею. Головні галузі індустрії — харчова, текстильна, взуттєва, деревообробна, целюлозно-паперова.

Енергетика:

Електрика в Коста-Риці в основному виробляється на гідроелектростанціях (80 % 2014 рік). У 2015 році країна уперше перейшла на 100 % генерування електрики з відновлюваних ресурсів^[5]. Уряд виділив близько 1 млрд американських доларів на будівництво 3 геотермальних станцій, що використовують тепло вулканів, потужністю 50 МВт кожна^[5].

Транспорт:

Столиця Коста-Рики, Сан-Хосе — великий транспортний вузол. Тут розташований Міжнародний аеропорт Хуан Сантамарія. Внутрішній транспорт — різноманітний. Пересування по країні утруднено кліматом, рельєфом і станом доріг. Внутрішніми авіап перевезеннями займається національна авіакомпанія SANSА. Залізничі практично не існує. Єдиний шлях, що примикав до Лимона, був знищений зсувом. Автобус є найбільш розповсюдженим видом транспорту, мережа маршрутів охоплює практично всю країну.

Туризм:

Останнім часом дуже добре розвивається сфера послуг. Важливого значення набуває туризм. Туризм забезпечує до 7 % ВВП країни. Щороку до країни приїждить близько 1 млн іноземних туристів. Основні приваби для туристів — екологічні цікавинки: діючі вулкани (практикується їх відвідування), гірські річки (сплав на плотах), тропічні ліси. Коста-Рика посідає перше місце у Центральній Америці за відвідуванням туристів і перше у світі за екотуризмом. Країну щороку відвідують до 1,5 млн туристів, які приносять державі майже 900 млн дол. Прибутки від туризму є основним джерелом валютних надходжень до Коста-Рики.

Коста-Рику часто називають країною-заповідником, іноді «тропічною Швейцарією». Понад 40 % території займають національні парки. Тут заборонено будувати вищі за пальми будинки і тому навіть найбільші міста потопають у зелені. В Коста-Риці зафіксовано понад 70 % усіх наявних на планеті видів рослин. До всього цього додаються 1000 км чудових чистих піщаних пляжів, 120 вулканів, 70 з яких діючі, безліч яскравих птахів. Також тут розвивається морський круїзний туризм. Саме ці багатства і приваблюють туристів з усього світу.

Культурно-історичні туристичні центри і об'єкти Коста-Рики:

- лікарня Сан-Хуан-де-Діас (1790), собор і церква Мерседес (XVIII ст.), архітектурні пам'ятки і музеї міста Сан-Хосе;
- Алахуела (ферма з розведення метеликів);
- музеї, базари і карнавали міста Лимон;

- Кутріс — зона археологічних розкопок;
- Гуаябо — національна археологічна пам'ятка;
- собори у м. Хередія (XVIII ст.);
- парк Варгас з чудовим ботанічним садом і пляжами у м. Пуерто-Лимон;
- Ботанічний сад Ланкестер у м. Параїсо;
- Національний парк вулкан Ареналь;
- селище Увіту - з нього можна вирушити на спостереження за китами у національному парку Маріно Бальєна;
- хмарні ліси Монтеверді.

Зовнішня торгівля:

Експорт у 2008 році — 9,6 млрд американських доларів — електроніка, медичні прилади, банани, ананаси, кава, дині, декоративні рослини, цукор, морепродукти, текстиль і медикаменти.

Основні

покупці — США (23,9 %), Нідерланди (13,3 %), Китай (13 %), Велика Британія (5 %), Мексика (4,9 %).

Імпорт в 2008 році — 14,6 млрд американських дол. — сировина, споживчі товари, промислове обладнання, нафтопродукти, машини і прилади, деякі види сировини і продовольства.

Основні

постачальники —

США

(42,7 %), Мексика (6,9 %), Венесуела (6,3 %), Японія (5,4 %), Китай (4,6 %).

Скорочення допомоги з боку США, підвищення цін на ввезну нафту і падіння цін на каву та банани призвели до накопичення великого зовнішнього боргу.

Освіта:

Рівень грамотності в державі становить 94,9 %^[6], один із найвищих у світі. Практично в кожному селищі є власні навчальні заклади. Універсальна державна освіта гарантується конституцією. Початкова освіта є обов'язковою, отримання початкової та середньої є безкоштовним і обов'язковим. Лише декілька шкіл у Коста-Риці є 12-річними чи більше. По закінченню одинадцятого року навчання учні отримують відповідний диплом (*Costa Rican Bachillerato Diploma*), сертифікований міністром освіти.

У Сан-Хосе розміщується Центральноамериканський університет. Університети є як державні, так і приватні, причому перші вважаються найкращими в країні як за якістю навчання, так і як засіб підтримки населення — з огляду на значну частку бюджету, що йде на матеріальну підтримку студентів з бідних родин. В останні роки багато приватних університетів і коледжів об'єднуються через переважання попиту на вищу освіту над кількістю доступних місць у державному секторі.

Охорона здоров'я:

Майже 25 % витрат країни йде на добре розвинену систему охорони здоров'я. У результаті країна досягла не лише високих показників якості життя її мешканців, але й високого показника середньої тривалості життя костариканців — понад 76 років. Це найкращий показник у Центральній Америці.

Міжнародні відносини: Коста-Рика має зовнішні відносини з багатьма країнами світу.

Культура: Після громадянської війни 1948 року Коста-Рика майже весь час жила в мирі. Система соціального забезпечення найрозвиненіша в Центральній Америці. У Сан-Хосе розміщений національний університет, академії історії та мови, національна бібліотека, театр, музей, тубільний музей, численні архітектурні пам'ятки 18-20 століть.

Література:

Література Коста-Рики твориться іспанською мовою. Твори костариканських письменників перекладені українською мовою. Зокрема, у київському журналі «Всесвіт» в різні часи друкувалися Хоакін Гутьєррес, Фабіан Доблес, Адольфо Еррера Гарсія, Кармен Мора, Хосе Леон Санчес.

Політичні відносини між Україною та Республікою Коста-Рика

Встановлення дипломатичних відносин: 9 червня 1992 року.

Політичний діалог:

Контакти на найвищому рівні: з часу встановлення дипломатичних відносин візитів/зустрічей на рівні глав держав не було.

Інші контакти високого рівня:

вересень 1999 р. – зустріч Міністра закордонних справ України Б.Тарасюка з Міністром закордонних справ Коста-Рики Р.Рохасом Лопесом у рамках 54-ї сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй (м.Нью-Йорк, США);

вересень 2010 р. – зустріч Міністра закордонних справ України К.Гриценка та Міністра закордонних справ і культу Коста-Рики Р.Кастро у рамках 65-ї сесії ГА ООН (м.Нью-Йорк, США);

вересень 2014 р. – зустріч Міністра закордонних справ України П.Клімкіна та Міністра закордонних справ і культу Коста-Рики М.Гонсалеса Санса у рамках 69-ї сесії ГА ООН (м.Нью-Йорк, США).

20 лютого 2020 р. – за ініціативою костариканської сторони відбулася телефонна розмова Державного секретаря МЗС України А.Заяця із заступником Міністра ЗС Коста-Рики А.Болянйос. У ході розмови костариканська сторона висловила вдячність за евакуацію двох громадян Коста-Рики з м.Ухань українським чартерним рейсом.

25 травня 2022 р. - зустріч Міністра закордонних справ України Д.І.Кулеби з Міністром закордонних справ Коста-Рики А.Андре Тіноко та Міністром зовнішньої торгівлі М.Товаром у рамках роботи 51-ого щорічного засідання Всесвітнього економічного форуму в Давосі, Швейцарія.

28 липня 2022 р. – перша телефонна розмова Президента України В.Зеленського з Президентом Республіки Коста-Рика Р.Чавесом Роблесом

23 вересня 2022 р. - зустріч Міністра закордонних справ України Д.І.Кулеби з Міністром закордонних справ Коста-Рики А.Андре Тіноко та Міністром зовнішньої торгівлі М.Товаром у рамках 77-ї сесії ГА ООН (м.Нью-Йорк, США).

19 січня 2023 р. - зустріч Першої віце-прем'єр міністра України, Міністра економіки Ю.Свириденко з Президентом Коста-Рики Р.Чавесом Роблесом в Давосі.

3 лютого 2023 р. – телефонна розмова заступника Міністра закордонних справ України А.Мельника із заступницею Міністра закордонних справ та культу Коста-Рики Л.Пералтою Кордеро.

14 квітня 2023 року - телефонна розмова Міністра закордонних справ України Д.Кулеби з Міністром закордонних справ і культу Республіки Коста-Рика А.Андре Тіноко.

11 травня 2023 року – зустріч Міністра закордонних справ України Д.Кулеби з Міністром закордонних справ і культу Республіки Коста-Рика Арнольдо Андре Тіноко в м. Антігуа (Гватемала).

8 червня 2023 року – телефонна розмова заступника керівника Офісу Президента України Ігоря Жовкви з Міністром зовнішньої торгівлі Коста-Рики Мануелем Товаром Ріверою.

15 червня 2023 р. - телефонна розмова Президента України В.Зеленського з Президентом Республіки Коста-Рика Р.Чавесом Роблесом.

Існуючі двосторонні органи високого рівня: механізм політичних консультацій між зовнішньополітичними відомствами України та Коста-Рики, передбачений Меморандумом про взаєморозуміння між Міністерством закордонних справ України та Міністерством закордонних справ і культу Республіки Коста-Рика щодо започаткування механізму двосторонніх консультацій від 24 вересня 2010 року.

Мали місце 2 раунди політичних консультацій:

- 25.05.2012 р. на рівні директорів профільних департаментів МЗС у Києві;
- 01.12.2020 р. на рівні директорів профільних департаментів МЗС у форматі відеоконференції.

Проведення III раунду політичних консультацій заплановано на 2023 рік на рівні заступників міністрів закордонних справ.

Позиція щодо України:

Коста-Рика підтримує суверенітет і територіальну цілісність України.

Коста-Рика виступила співавтором резолюції ГА ООН №68/262 «Територіальна цілісність України» від 27.03.2014 р.; голосувала «за» резолюції ГА ООН «Ситуація з правами людини в тимчасово окупованих Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)» та «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та м. Севастополь (Україна), а також частин Чорного та Азовського морів»; стала співавтором резолюцій ГА ООН «Агресія проти України» від 02.03.2022, «Гуманітарні наслідки агресії проти України» від 24.03.2022, «Принципи Статуту ООН, що лежать в основі всеохоплюючого, справедливого та сталого миру в Україні» від 23.02.2023, резолюції ВООЗ «Надзвичайна ситуація у сфері охорони здоров'я України, країн, що розміщують біженців, спричинена агресією Російської Федерації» від 26.05.2022, а також підтримала резолюції ГА ООН «Призупинення прав членства рф в Раді з прав людини» від 07.04.2022, «Територіальна цілісність України: дотримання принципів Статуту ООН» від 12.10.2022 та

«Забезпечення засобів правового захисту та репарацій у зв'язку з агресією проти України» від 14.11.2022.

Коста-Рика підтримала резолюцію ОАД щодо позбавлення РФ статусу спостерігача у цій Організації, а також рішення про призупинення членства РФ у Всесвітній Організації Туризму.

Коста-Рика увійшла до складу Основної групи країн зі створення Спецтрибуналу щодо злочину агресії Росії проти України.

24 жовтня 2022 р. Голова Законодавчої Асамблеї Коста-Рики Р.Аріас Санчес взяв участь у Першому Парламентському саміті Міжнародної Кримської Платформи (у форматі відео-звернення).

23 січня 2023 р. Міністерство закордонних справ і культури Коста-Рики нотою повідомило про своє рішення приєднатися до МКП.

9 червня 2023 р. на сайті МЗС Коста-Рики було опубліковано офіційну заяву, в якій засуджено руйнування дамби в Україні.

Договірно-правова база:

Кількість чинних документів – 2:

1. Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Коста-Рикою від 9 червня 1992 року.

2. Меморандум про взаєморозуміння щодо започаткування механізму політичних консультацій між МЗС двох країн від 24 вересня 2010 року.

Торговельно-економічне співробітництво:

За підсумками 2022 р. обсяг торгівлі товарами між Україною та Коста-Рикою становив 68,61 млн. дол. США з позитивним для України сальдо у 754 тис. дол. США. Суттєва різниця обсягів товарообігу у порівнянні з 2021 роком (162,3 млн. дол. США) полягає у значному зменшенні експорту-імпорту товарів з огляду на повномасштабне вторгнення РФ на територію України.

Основу українського експорту товарів (34,682 млн. дол. США) переважно склали чорні метали. Крім того з України експортувалася продукція наступних товарних груп: жири та олії тваринного або рослинного походження, продукція борошномельно-круп'яної промисловості та готові продукти із зерна.

Основною статтею імпорту товарів (33,928 млн. дол. США) до України з Коста-Рики у 2022 році стали їстівні плоди та горіхи. Також Україна імпортувала прилади та апарати оптичні, фотографічні та каву і чай.

Дипломатичні установи:

За відносини з Республікою Коста-Рика відповідає Посольство України в Мексиці.

Діяльність депутатської групи ВРУ

з міжпарламентських зв'язків з Республікою Коста-Рика

- У квітні 2024 року за сприяння МЗС було проведено онлайн-зустріч співголови групи дружби, народного депутата України Неклюдова В.М., депутата Законодавчої Асамблеї КР Фаїнцайга, Надзвичайного та Повноважного Посла України в Мексиці Оксани Драмарецької та Директора Третього територіального департаменту МЗС Ярослава Брисюка. Під час зустрічі обговорювалися питання створення у Республіці Коста Рика

аналогічної з українською групи дружби, питання міжпарламентського співробітництва України та Республіки КР, співпраця з відповідними дипломатичними представництвами в Україні та за кордоном тощо.

За наявною наразі інформацією депутат Законодавчої Асамблеї КР Фаінцайг написав звернення до Комісії у закордонних справах КР, щоб остання зробила офіційне повідомлення щодо формування групи дружби з Україною.

- **21.05.2024** від Співголови групи дружби Владлена Неклюдова було направлено лист-привітання Президентові Законодавчих Зборів Республіки Коста-Рика Панові Родріго Аріас Санчесу з переобранням на посаду - Президента Законодавчих Зборів Республіки Коста-Рика, а також зі сподіванням на аналогічні кроки костариканських колег і формування групи дружби з Україною в Законодавчих Зборах Республіки Коста-Рика ближчим часом.

**Співголова депутатської групи ВРУ
з міжпарламентських зв'язків
з Республікою Коста-Рика,
народний депутат України**

Владлен НЕКЛЮДОВ

